

Tellu Kääntäjä esittäytyy **Av-kääntäjien ansiokyselyn satoa**

*Loppuvuodesta 2006 saatiin vihdoinkin toteutettua kolmosjaoston kauan suunnitteilla ollut tiedustelu av-kääntäjien vuoden 2005 palkkioista ja ansiotasosta. Työryhmään kuuluivat **Sanna Väre, Juha Hakala, Saara Vironmäki ja Arto Paljakka**. Alan hajanaisuuden takia tiedustelun laatiminen osoittautui hankalaksi. Kiire pääsi yllättämään, ja tiedustelun vastausaika jäi varsin lyhyeksi. Vastauksia saatiin siitä huolimatta peräti 59 kääntäjältä, joista 52 ilmoitti olevansa päätoimisia av-kääntäjiä, ja 42 oli naisia.*

Kyselyn tuloksia tarkastellaan kuvitteellisen keskivertopuurtaajan Tellu Kääntäjän näkökulmasta. Tiedustelun taustatieto-osuus vahvisti joitakin ennako-oletuksia, kuten sen, että suurin osa av-kääntäjistä tekee työtään freelancereina ja että useimmilla on korkeakoulututkinto tai vähintään opintoja kääntämisen tai filologian alalta. Valtaosa vastaajista on työskennellyt alalla yli kymmenen vuotta. Tellulle oli kerääntynyt alan työkokemusta suurin piirtein 14 vuotta.

Tuhansia töitä, valvottuja öitä

Av-kääntäjän työ on intensiivistä, nopeatempoista ja joskus kausiluonteistakin. Viikoittaisen työajan mediaani eli keskikohta, jonka ylä- ja alapuolelle jää 50 prosenttia tapauksista, oli 31-- 40 tuntia. Tellun työpanos oli 34 tuntia viikossa. Keskiarvossa voi tosin olla pieni vääristymä hieman turhan leveän haarukoinnin takia. Ilahduttavaa kuitenkin oli, että vain neljä kääntäjää ilmoitti puskevansa töitä jopa 51--70 tuntia viikossa. Valtaosa vastaajista (noin 64 prosenttia) ilmoitti tekevänsä vain ykköskäännöksiä eli kääntäjän itse ajastamia käännöksiä. Kukaan vastanneista ei tehnyt pelkästään selostustekstejä tai animaatiodubbauksia. Varsinkin animaatiodubbaukset tuntuivat olevan jo vuonna 2005 harvinaista herkkua, koska vain neljä prosenttia vastanneista ilmoitti tehneensä niitä usein.

Tellu paukutti repliikkejä viikossa noin 890, ja ohjelmaminuuteissa mitattuna valmista jälkeä tuli 90 minuuttia. Tellu jäi kauas kovimmista noteerauksista, jotka olivat reilut 2 500 repliikkiä ja yli 180 ohjelmaminuuttia viikossa. Nämä määrät vertautuivat tosin lähes suoraan myös suuria viikkotuntimääriä ilmoittaneiden lukumäärään. Työn vastapainoksi Tellu lomaili neljä viikkoa, mutta keskiarvo on ehkä hieman alakanttiin, koska loma-ajan yläpäättä ei ollut haarukoitu riittävän tarkasti, ja lähes 24 prosenttia vastanneista ilmoitti pitäneensä lomaa yli kuusi viikkoa. Osa ilmoitti olleensa myös pakkolomalla, koska töitä ei ollut aina tarjolla. Myös sairausloma oli verottanut joillakin kokonaistyöaika, ja palauteosiossa valiteltiin alan yleistä syösykierrettä ja jatkuvasti lisääntyviä taloudellisia ja henkisiä paineita.

Mo´ Money eli lisää fyrkkaa?

Av-kääntäjien vuosiansioissa näyttää tiedustelun valossa olevan melkoista hajontaa. Keskiarvo asettui 30 000 ja 40 000 euron välille, ja Tellu ahersi vuoden mittaan kasaan noin 33 600 euron tienestit. Uusintakorvaukset eivät tuntuneet olevan keskimäärin kovin suuri tulolähde. Suuri osa (22) vastaajista ei saanut uusintakorvauksia lainkaan vuonna 2005. Tellun absoluuttinen keskiarvo oli noin 1 600 euroa, mutta sitä nosti viiden vastaajan korkeat, yli 6 000 euron uusintakorvaukset. Mediaani eli keskikohta asettui alle tuhannen euron. Tästä lasketun eräänlaisen luokkakeskiarvon mukaan uusinoilla ei päässyt rikastumaan; ne lihottivat tilipussia vain keskimäärin 500 euroa. Lisien osuus Tellun palkasta taas oli 13 prosenttia eli poiminta- ja kiirellisten vaikutus vuosituloihin voi olla melko

suurikin. Pelkkä tappotahti ja muhkeat repliikkimäärät eivät siis ole ainoa tapa tehdä tuolta.

Yleisin laskutusperuste oli repliikki- tai liuskakorvaus, ja vain noin 2,5 prosenttia vastanneista laskutti aina ohjelmaminuuttien mukaan. Ykköskäännösten repliikkitaksa oli keskimäärin 0,77 euroa. Käännöstoimistojen taksat eivät ole julkista tietoa, joten käytetään tässä vertailukohtana Ylen ja MTV3:n maksamia Yhtyneet-taksoja. Vuonna 2005 alin Yhtyneet-sopimuksen mukainen repliikkitaksa ilman lomalisää oli 0,90 euroa, ja yleisimmistä kielistä kaikkien työstölisien keskiarvolla laskettuna 0,97 euroa. Kakköskäännösten (valmiiseen ajastukseen tehtyjen käännösten) keskimääräinen repliikkitaksa oli 0,39 euroa.

Minuuttitaksojen osalta luvut ovat aika tylyä luettavaa. Ykköskäännösten arvioitu minuuttitaksa oli keskimäärin 3,79 euroa, mikä jää Yhtyneet-palkkioihin suhteutettuna peräti kolme kertaa heikommaksi, vieläpä ilman lisiä laskettuna. Kakköskäännösten arvioitu minuuttitaksa taas oli 2,94 euroa.

Selostusteksteistä Tellu nettosi 26,5 euroa liuskalta, kun liuskassa oli vähintään 1 300 lyöntiä eli 26 riviä, joissa kussakin 50 lyöntiä. Yhtyneet-tasoon eroa muodostui yleisimpien kielten osalta noin neljä euroa liuskalta (ilman lisiä). Dubbauksissa Tellun keskimääräinen ansiotaso oli 30 euroa liuskalta, mikä jäi noin kolme euroa yleisestä Yhtyneet-tasosta ilman lisiä laskettuna.

Tuntipalkkioiden osalta kyselyn epäonnistunut haarukointi vääristi todennäköisesti tulosta aika tavalla. Tellun tuntiansiot olivat noin 17,50 euroa, mutta mediaanin mukaan laskettu luokkakeskiarvo oli vain 12,50 euroa.

Uutta putkeen

Kyselyn yhteenvedon ja palauteosion kommenttien perusteella tehdään keväällä entistä ehompi uusi palkkiotiedustelu, jossa pyritään ottamaan paremmin huomioon mm. kuukausipalkkaiset ja Yhtyneet-kääntäjät. Kysymyksiä pyritään myös selkeyttämään, sillä osa vastaajista oli hypännyt joidenkin kysymyksien yli, koska niitä oli selvästikin pidetty joko liian hankalina, käsittämättöminä tai omalta kannalta merkityksettöminä. Siksi tämän ensimmäisen kyselyn tulokset ovat hieman vajavaisia, vaikeasti tulkittavia ja jopa ristiriitaisia. Kaikesta huolimatta on mielenkiintoista päästä vertaamaan niitä seuraavan kyselyn tuloksiin, koska ala muuttuu jatkuvasti ja yhä kiivaampaan tahtiin. Pelkästään Yhtyneet-kentässä on tapahtunut vuoden 2005 jälkeen niin suuria muutoksia, että niiden olettaisi näkyvän suoraan seuraavan ansiokyselyn tuloksissa.

Työryhmän yhteenvedon koosti

Arto Paljakka

Kirjoittaja on freelancerina toimiva av-kääntäjä.